

לקט אמרות
חז"ל, רעיונות,
עובדות והנהגות
מגדולי ישראל,
על מדות טובות
שצביאות
לאהבת הזולת,
הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
© אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס
בלי רשות בכתב

איש לרעהו

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל
רח' אבן עזרא 2 ירושלים 92424 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812

שבת קודש ח חשון תשע"א שבת - ירושלים 4:32 תלאביב 4:46 חיפה 4:37 מוצ"ש - ירושלים 5:43 תלאביב 5:45 חיפה 5:43 ר"ת 6:22

פרשת לך לך אל תתחבר לרשע

עד כמה חמור ההתחברות לרשעים
באחת הדרשות דיבר כ"ק האדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל בחריפות נגד כל התקרבות והתחברות עם הכופרים והאפיקורסים למיניהם. בתוך דבריו סיפר מעשה נורא שאירע עם הגאון רבי הירץ מלבוב זצ"ל, שבימיו הרימו ראש אנשי כת ש"צ י"ש, ויבואו גם אליו לפתותו בחלקת לשונם. ואמנם הוא בצדקתו סירב לשמוע להם מאומה.

אולם אחרי שהלכו ממנו ועזבוהו, אירע לו ששכח בסעודה ליטול ידיו במים אמצעים אחרי שאכל דגים, הוא הבין מיד שזו התוצאה מן הארס שלהם אשר נבלע בקרבו באין משים.

הזדרז, איפוא, שלח להקהיל תיכף ומיד בבית המדרש את כל בני עדתו, ועלה לדרוש בפניהם אזהרה חמורה כי יבדלו ככל האפשר מן האנשים החטאים האלה.

בדרשתו סיפר רבי הירץ בפני קהל ועדה את מה שאירע לו, ששכח ליטול ידיו במים אמצעים, בהוסיפו שזה סימן ברור כי נדבקה בו שמץ משלהם, ומאחר שאמרו חז"ל (עבודה זרה יז.) "כל הפורש ממינות מיית", על כן כינס את הקהל לבית המדרש כי חפצו להפרד מהם... באשר בוודאי לא יוסיף לחיות עוד... וכך אמנם הוה, שיצאה נשמתו תיכף ומיד באותו מעמד, ויהי הדבר לחרדת אלקים.

"עד כדי כך חמור העון של התחברות לרשעים ולכופרים" - סיים הרבי מקלויזנבורג את דבריו.
לפיד האש

להתרחק מחבר רע ולא לדור בין אנשי רשע!
נלמד מהפסוק: "וה' אמר אל אברם אחרי הפרד לו מעמו" (פרק יד-ג)
וכתב רש"י: כל זמן שהרשע עמו היה הדיבור פורש ממנו" וכן ברש"י על הפסוק "ואנשי סדום רעים וחטאים" (ג יג) נדרש לוט לגנאי. שאף על פי שהיו רעים וחטאים, לא נמנע לוט מלשכון עמהם.

בעלון לך לך' אשתדך, ביארנו בטוב טעם הכיצד ההליכה של אברהם עם לוט השפיעה לרעה שהדיבור פרש מאברהם, ואילו מאידך, ההליכה של לוט עם אברהם לא השפיעה לטובה על לוט. וביארנו, משום שנאמר כאן "וילך איתו לוט" ולא "עמו" ועפ"י יסוד הגר"א זצ"ל ש"עמו" היינו באותה כוונה ומטרה ו"אתו" בכוונה ומטרה אחרת. לפיכך כדי להשפיע לטוב צריך להיות "עמו" אך כדי להיות מושפע לרע די להיות "אתו".

לפי יסוד זה נוכל להוסיף ולבאר את הפסוק "עזוב תעזוב עמו" (שמות כגה) ותירגם אונקלוס: "משבק תשבוק מה דבליבך עלוהי ותפרק עמיה" מדוע צריך להוציא השנאה שבלבו נגדו, ומנין לאונקלוס לפרש כך? אלא משום שכתוב "עמו" וכיסוד הגר"א.

ביסוד זה נוכל לבאר גם את הדין ודברים שהיה למשה עם יתרו (במדבר יכט): משה מבקש מיתרו "לכה איתנו והטבנו לך" ויתרו מסרב. מדוע הוא מסרב ומוותר על הטובה הזו?! ומשה מנסה שוב: "והיה כי תלך עמנו והיה הטוב ההוא אשר יטיב ה' עמנו והטבנו לך". גם כאן תמוה: מה ראה משה לחזור ולבקש אחרי שיתרו מסרב? ועוד: מדוע בפעם הזו שוכנע יתרו? אלא שבתחילה אמר משה לכה "אתנו" ואז יתרו לא הסכים כי ידע נמסיון הליכת לוט "את" אברהם שרק "עמו" מבטיח הטבה ולא "אתנו". ולכך אחר שאמר לו משה "כי תלך עמו" הסכים.

כאשר בני ישראל סבלו את עול הגלות במצרים, ישבו ציפורה אשת משה ובניו במדין בחירות גמורה. והנה בא משה לקחת את אשתו ובניו לשוב אתם מצרימה, ומובא במד"ר (שמות ד"ב) כיצד התשומם יתרו על כך עיי"ש, ואמר לו משה שמוליכן למצרים כדי שיצאו ויעמדו על הר סיני לשמוע מפי הקב"ה "אנכי ה' אלקיך"... ועל כך השיב לו יתרו "לך לשלום".

ותמה הגר"ש אלישיב שליט"א: אם רוצה משה שבניו יעמדו בהר סיני מדוע הוצרך להורידם למצרים, הרי יכל להשאירם אצל יתרו, ולאחר שיצאו בני ישראל, יסעו בניו היישר ממדין להר סיני ולמה להם להכנס לתוך מצרים?

אלא, ביאר הגר"ש, כי ידע משה שאם בניו לא יתגדלו בתוך בני ישראל ויראו את צרות העם, ואת הפדות והגאולה, לא די במה שיבואו להר סיני, כי איך יחדרו לתוך ליבם המלים "אנכי... אשר הוצאתיך"... אם לא יתגדלו בתוך הסביבה שעל יד משה רבינו.

כי מי שרוצה שבניו יקבלו את התורה, עליו לדאוג שיגדלו בתוך סביבה טובה וראויה על יד הצדיקים ולא בסביבת רשעים ופורקי עול. ומכאן - מסיק הגר"ש - שעל אף החינוך הטוב שנותן לבניו. אך אם האווירה בבית לא מתאימה לאותו רוח שבת"ת. קשה מאד שיהיו הבנים גדלים בתורה כפי ששואף.

מוקדש לעילוי נשמת
הרב פנחס הלוי זצ"ל
בן הרה"ג רבי שמואל שמעלקא הלוי זצ"ל הי"ד
נלב"ע י"ג מרחשון תשפ"א
ת. נ. צ. ב. ה.

תפלה על הזולת

להתפלל ולבקש רחמים על הזולת הנמצא בצרה ומצוקה וזקוק לישועה!

נלמד מהפסוק: "עד מקום שכם" (פרק יב-ו)

וכתב רש"י: להתפלל על בני יעקב כשיבואו להלחם בשכם. כיוצא בזה פירש רש"י על הפסוק להלן: "ויבן שם מזבח" (יב-ח): נתנבא שעתידין בניו להכשל שם על עון עכן והתפלל שם עליהם. כמו כן אומרים חז"ל (מד"ר לטיא) על אברהם אבינו ש'היה מתפלל על עקרות והן נפקדות, על החולים והם מרויחים'.

בכחה של התפלה לפעול, יותר מן ההשתדלות! הנה דברים שכתב החזון איש (בקובץ אגרות ח"ג ס"ב): "כמו בקנין הכסף והרכוש שאין ההשתדלות רק פרעון חוב, וחלילה לחשוב כוחי ועוצם ידי, כן השתדלות הצלת נפש רק מצוה אבל צריך לזכור שאין בכוחנו לעשות מאומה רק במעשינו אנחנו מעוררים שערי רחמים שמעשי דינו יכוננו את המבוקש, ומי שמתפלל ומרבה תחנונים על ההצלה הוא פועל יותר מן המשתדל".

בשעת חתימת הגזירה יש רק להתפלל בכל הכח

בספר תפארת שמשון כותב הגר"ש פינקוס זצ"ל את הדברים המאלפים הבאים: עם ישראל נגאל משעבוד מצרים בזכות הזעקה שזעקו מעומק הלב להקב"ה שיצילם, ועלינו לדעת כי כך הוא גם בימינו: כשנמצאים בצרה, אזי העצה היחידה היא להתפלל ולזעוק מקירות הלב!

"זכורני מעשה מלפני ארבעים שנה" מספר הרב פינקוס - "באותה תקופה ראש ישיבת "בית התלמוד" בארה"ב דאז, הגאון רבי שמואל חרקובר זצ"ל, היה חולה מסוכן, ובישיבה אמרו תהלים במשך כל שעות היום.

"והנה הגאון רבי לייב מאלין זצ"ל נכנס למשרד הישיבה, וכשראה אותי יושב ומדבר בטלפון, העיר לי "מדוע הנך מדבר בטלפון כעת"? ענית לו שאני מטלפן לישיבות לבקש שיאמרו גם שם תהלים. הוא אמר לי: "לא צריך לדבר בטלפון, צריך לומר תהלים!" ענית לו: "ראש הישיבה, אני מטלפן כדי שיאמרו תהלים". והוא חזר ואמר לי: "לא צריך לדבר בטלפון, צריך לומר תהלים". ושוב חזר על דבריו בשלישית"

"עד שהבנתי את כוונתו של מורי ורבי: אין עכשיו מקום וזמן לתכניות. כבר אווזים בשעת חתימת הגזירה, ובשעה כזו אין מקום להשתדלות אחרת, רק לפעול בכל הכח לעורר רחמי שמים בלבד.

יבוי תפילות ואמירת י"ג מדות אינן חוזרות ריקם

באחת משיחותיו (הובא בעובדות לבית בריסק) אמר הגרמ"ד סולובייצ'יק שליט"א: בחודשים תמוז-אב תש"א היה נראה יום יום כאילו הגרמנים ימ"ש מצליחים לחדור לארץ הקודש והקיפו את הארץ הן ממצרים והן מסוריה, והתפילות באותם ימים היו נורא ואיום! במאה שנים, בשערי חסד ובזכרון משה התכנסו לומר תהלים ללא הרף שבעה ימים ושבעה לילות, ואחר כל ספר תהלים זעקו י"ג מדות ותקעו בשופרות, וברית כרותה לי"ג מדות שאינן חוזרות ריקם.

ובסייעתא דשמיא אחרי שבוע נסוגו הגרמנים אחור. והוסיף הגרמ"ד דבר נורא, שבפולין לא התפללו היהודים כדבעי כשקם הצורר ימ"ש, וגם כשכבר אמרו תהלים, אמרו כשלושה פרקים והלכו לביתם... ופעם קרא החפץ חיים ליום תפלה עבור זעקת יהודי רוסיה והמציאות היתה שלא אמרו מספיק תהלים!

וכבר אמר הגר"א זצ"ל, שאם היו ישראל מתפללים על הצרות, לא היה בכח שום צרה לצאת לפועל, ובלא תפילות וי"ג מדות יש בכח הגזירה לצאת לפועל.

כוחה של תפלה

סיפר הגר"י זילברשטיין שליט"א: מעשה ביהודי שגר באמריקה. ביום מן הימים צלצלו אליו מבית אבות בלונדון בו שהתה אמו הישישה והודיעו לו על פטירתה של אמו. הבן שמע בצער את הבשורה ובירך על אתר "ברוך דיין האמת". ומכיון שלא היה באפשרותו לבוא להלויה, ביקש מהחברה קדישא בלונדון להביא את אמו לקבורה.

והנה להפתעתו הרבה, מצלצל הטלפון בביתו כעבור יומיים, ואמו מדברת אליו... היא מספרת לו כי היא בריאה ושלמה ולא אירע לה מאומה...

הבן התקשר מיד למזכירות בית האבות, ולאחר ברור המקרה נודע כי חלה טעות מצערת, והנפטרת לא היתה אלא חברתה היהודיה שדרה גם היא בחדר של אותה אשה, ובשגגה החליפו בין שתי הנשים.

כעת באה הנהלת בית האבות במבוכה כיצד לספר למשפחת הנפטרת האמיתית אודות פטירתה, לאחר שכבר התקיימה הלוויה והיא נקברה.

בליט ברירה ניגש המנהל להתקשר בדחילו ורחימו אל הבן הרשום בכרסת כבנה היחיד של הנפטרת, והתחיל להסביר לו, תוך כדי התנצלות, כי אמו שבקה חיים. "בסדר" - קטע הבן בלי לשמוע את ההמשך - "תדאג לשרוף את הגופה..."

המנהל ההמום ביקש שוב את סליחת האיש, ובישר לו כי אמו כבר הובלה לקבורת עולמים על ידי החברא קדישא. "אם כך, אמא ניצחנה!!!" הפטיר הבן בזעם וניתק את הטלפון.

צוות בית האבות החליט לחקור את המקרה המוזר, והתגלה כי כל המקרה המשונה הזה התנהל בהשגחה פרטית מופלאה. התברר כי המנוחה היתה מסוכסכת מזה שנים ארוכות עם בנה. בן זה השתמד, רח"ל, ובכל פעם שהגיע לביקור, הודיע לאמו כי לאחר מותה ישרוף את גופתה ולא יביאנה לקבר ישראל כדון.

אמו של בן הבליעל היתה צדקת ויראת ה' והייתה מתפללת ובוכה כל יום לפני בורא העולם, ומתחננת בדמעות שליש שירחם עליה שתזכה להגיע לקבר ישראל על ידי קבורה יהודית כדת וכהלכה, וכך עד סוף ימיה הייתה מתמוגגת בדמעות באמירת תהלים ותחינות.

ואכן יושב בשמים שמע תפילתה ובהשגחה פרטית מופלאה אירעה הטעות הנדירה הזו, וכך הגיעה הצדקת לקבורה יהודית עפ"י כל הדינים והחומרות, ועם קדיש לעילוי נשמתה, על אפו ועל חמתו של בנה.

עפ"י חשוקי חמד

דמעות של אמא...

אין כמו דמעות של אמא בתפילה להצלחת בניה. את זאת למדנו מסיפורו של הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א שהיה רגיל להכנס בצעירותו מידי פעם בפעם לביתו של הגאון מטשעבין - רבי דוב בעריש ווידנפלד זצ"ל ולשוחח עמו בדברי תורה.

פעם אחת נכנס אליו והציע בפניו חידוש נפלא שנתחדש לו. והנה לאחר ששמע הגאון מטשעבין את החידוש ונהנה ממנו מאד, הגיב לפתע ואמר לו: "החידוש אינו שלך"...! נבהל רבי משה, מדוע חושב הרב שאין החידוש שלו וכי חושד בו ש"גנב", חלילה, את החידוש ומסתתר באיצטלא שאינה שלו...

אך הגאון מטשעבין, בחיוכו שובה הלב, הבהיר מיד את כוונתו: "חידוש זה שייך לדמעות של האמא... אי אפשר לחדש כזה חידוש נפלא בתורה ללא התפילות, התחנונים והדמעות של האמא..."

שלא להפסיד ממון חברו ולא להשתמש ברכושו ללא רשות!

נלמד מהפסוק: "ויהי ריב בין רעי מקנה אברם ובין רעי מקנה לוט" (פרק יג"ז) וכתב רש"י: לפי שהיו רועיו של לוט רשעים ומרעים בהמתם בשדות אחרים, ורועי אברם מוכיחים אותם על הגזל, והם אומרים נתנה הארץ לאברם ולו אין יורש ולוט יורשו ואין זה גזל, והכתוב אומר "והכנעני והפריזי אז יושב בארץ" ולא זכה בהם אברם עדיין.

חידוש מופלא מצינו בגמרא (כתובות י"ט). אותו רב חסדא בביאור דעת רבי מאיר [בהו"א], ואשר ממחיש לנו היטב את גודל חומרת עון גזל שהוא ממש ב"יהרג ואל יעבור"! וכך אמר רב חסדא: "קסבר רבי מאיר, עדים שאמרו להם חתמו שקר [להוציא ממון] ואם לא, תהרגו, יהרגו ולא יחתמו שקר!"
על כך הקשה מיד רבא: היתכן?! והרי אם העדים היו שואלים את בית דין האם לחתום שקר ולא לההרג או לההרג ולא לחתום, וודאי היו פוסקים להם תחתמו ואל תהרגו, שהרי כלל ידוע הוא שאין דבר העומד בפני פקוח נפש אלא עבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים בלבד?!

מה באמת סובר רבי מאיר? מביא הרמב"ן (בש"מ"ק) פירוש בזה הלשון: "נמצא בברייתא חיצונית, שלוש דברים אין עומדים בפני פיקוח נפש ואלו הם עבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים. רבי מאיר אמר אף הגזל!" נמצא שלדעת רבי מאיר, בנוסף לג' עבירות חמורות, ישנו גם עון גזל שדינו "יהרג ואל יעבור". וזה שאמר רב חסדא בדעת רבי מאיר.

מעשה עלינו לשאול: מדוע לרבי מאיר, גזל חמור כל כך שדינו "יהרג ואל יעבור"? איזו חומרה יש בו עד כדי שתדמהו לג' עבירות חמורות?

את התשובה לכך מגלה לנו המהר"ם שיק (בשו"ת י"ד סימן שמו) בהסבירו את חידושו של רבי מאיר עפ"י גמרא מפורשת (ב"ק קי"ט). האומרת שגזל הוא מאבזרייהו דשפיכות דמים! [וממילא נכלל בג' עבירות שנאמר בהם "יהרג ואל יעבור"] ונביא תמצית דברי הגמרא:

נאמר בפסוק (איוב כ"ח): "כי מה תקות חנף כי יבצע כי ישל אלוה נפשו". ונחלקו רב הונא ורב חסדא (בגמרא שם) נפשו של מי יטול הקב"ה, האם נפשו של נגזל [ולדעה זו כך פירוש הפסוק (לפי ביאור המהרש"א): מה תקות הגזלן להנצל מעונש, הרי אפילו אם ישיב את הגזילה יתבע על כך שהרג נפשו של נגזל, וזה לא ניתן להשבה], או שהקב"ה יטול נפשו של גזלן [ולדעה זו הפירוש (לפי המהרש"א): מה תקות הגזלן להרוויח מגזילתו והרי הקב"ה יטול ממנו נשמתו]. למען דאמר "נפשו של נגזל" הוא שנאמר (משלי א"יט) "כן ארחות כל בוצע בצע את נפש בעליו יקח" [=הגזלן אינו נוטל רק את ממון הזולת, אלא גם את נפשו, ועון רציחה בידו]. ולמאן דאמר "נפשו של גזלן", דכתיב (משלי כ"ב) "אל תגזול דל כי דל הוא... וקבע את קובעיהם נפש" [=יקח נפשו של גזלן].

הרי לנו דעה מפורשת בגמרא [ויתכן שהיא דעת רב חסדא שהוא לשיטתו בכתובות י"ט]. שהגזל נחשב רוצח! ומכיון שכן - אומר המהר"ם שיק - מובן מה שרב חסדא מבאר את דעת רבי מאיר שעל העדים לההרג ולא לחתום בשקר להוציא ממון שלא כדין.

"כיצד אפשר

להשאר שליו..."

פעם עבר הגה"צ רבי שמחה זיסל - הסבא מקלם זצ"ל, בלוויית חתנו רבי צבי ברוידא זצ"ל, דרך אחת העיירות בשוק. הבחין רבי שמחה זיסל ביהודי אחד כשהוא "סוחב" תבן מעגלה של נכרי.

התעצב מאד רבי שמחה זיסל אל לבו על המקרה הזה ופניו היו נפולות כל היום. חתנו חשב שאינו בקו הבריאות ולא שאלו מאומה.

לעת ערב, כאשר הבחין שעדיין עצבות רבה נסוכה על פניו, שאלו לסיבת הדבר, רבי שמחה זיסל נענה והשיב לו בתמיהה: "הכיצד אפשר להשאר שליו ולנהוג כאילו לא אירע דבר, אם רואים כה הרבה חטא בעולם..."
תנועת המוסר

קירוב רחוקים

לקרב רחוקים ולסייע בידם לזכות באושר הרוחני שבחיי תורה ומצוות!

נלמד מהפסוק: "ואת הנפש אשר עשו בחרן" (פרק יב"ה)

וכתב רש"י: "שהכניסו תחת כנפי השכינה, אברהם מגייר את האנשים ושרה מגיירת את הנשים ומעלה עליהם הכתוב כאילו עשאו". ושאלו חז"ל (במד"ד): איך יתכן שעשו את הנפש, והרי אם מתאספים כל באי עולם לברוא אפילו יתוש אחד, אין יכולים לזרוק בו נשמה?! אלא אלו הגרים שגיירו, וללמדך שכל המקרב והמגייר... כאילו בראו. עוד אמרו חז"ל (סנהדרין צ"ט): כל המלמד את בן חברו תורה, מעלה עליו הכתוב כאילו עשאו שנאמר "ואת הנפש אשר עשו".

מה יגרום לאדם שירצה לתקן את חברו, לקרבו, ולהשיבו מדרך רעה לדרך טובה? ע"י שיאמץ לעצמו את דרך העבודה עליה הצביע המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל כפי שכתב (באור יחזקאל - מדות): ודרך העבודה חייבת להיות שישנא את המעשים של הרשעים, אבל אסור לו לשנוא את הרשעים עצמם, שהרי חביב אדם שנברא בצלם, ואי אפשר לשנוא אותו, אלא חייב להשריש בקרבו אהבת השי"ת במדה מרובה כל כך, שמכוחה יבוא לשנוא מעשי רשע... ומאיידך, יקרב את הרשע עצמו באהבה.

וכיצד יקרב ויתקן אותו? סבר החפץ חיים שמלחמות חורמה ישירות נגד החילונים לא זו הדרך, שכן בכך הם רק יגבירו את רשעותם והתנגדותם בגלוי, והדבר ישפיע לרעה על אנשים תמימים. הוא הסתמך בזה על דברי חז"ל שהפסוק "ענה כסיל כאוולתו" (משלי כ"ז) מכון לאפיקורס נכרי "אבל באפיקורס ישראל כל שכן דפקר טפי" (סנהדרין לח:). על כן שיטתו היתה שבמקום לצאת במלחמה נגדם, יש על נאמני התורה להרבות בפעולות חיוביות כגון: יסוד ישיבות ומוסדות חינוך, שיעורים לתורה ולמוסר וכיוצא בזה, ומכאן תצא השפעה חיובית על הכל.

לעשות "יש מאין"...

כאשר ביקר כ"ק האדמו"ר בעל "דמשק אליעזר" בלובלין קיבלו המהר"ם שפירא זצ"ל בכבוד ובהוקרה. התפעל ה"דמשק אליעזר" מאד מתלמידי ישיבת חכמי לובלין, שבתוכם נמנו עלויים מופלגים ואמר למהר"ם: מקנא אני בו שזכה לתלמידים מופלגים כאלו. אמנם גם לי יש ישיבה, ואף לי תלמידים, אך לדרגות אלו לא הגיעו.

השיבו המהר"ם: "אדרבה! אני מקנא בו ובישיבתו! שכן אני נוטל בחור תלמיד חכם ומוסיף ידיעות לידיעותיו הקודמות. הנני נוטל בחור ירא שמים ומוסיף יראה על יראתו. אך כבודו נוטל בחורים שבעיקרם רחוקים מתורה ומיראה והופכם לתלמידי חכמים ויראי שמים! וכי לא גדולה שלו משלי? הוא עושה "יש מאין". בעוד שאני אינני עושה אלא "יש מיש"..."

האור המאיר

בין איש לרעהו

ומי כעמך ישראל

סיפורים בני זמננו

דו"ח תשואות לשנת הלימודים תש"ע

לקראת שנת הלימודים תשע"א אנחנו מתכוונים לשלב גם ביקורים בשעות ההפסקות, שיתנו לנו אינדיקציה עוד יותר מדויקת לגבי השפעת הלימודים גם מחוץ לכיתה.

* * *

עד כה התייחסנו להשפעת הלימודים על התלמידים, כעת נציג כיצד מתרשמים מהנושא הצוות החינוכי - נעשה זאת באמצעות ציטוט מתוך שלושה מכתבים שקיבלנו ממחנכים.

קטע מתוך מכתב ראשון:

"...המלמדים משתמשים ב'איש לרעהו' עבור שיחותיהם היומיומיות בכיתה. בהחלט ניכרת יצירת המודעות להלכות בין אדם לחברו, ולהבנה העמוקה והנכונה שהנושא הזה הוא ממש חלק מרצון השי"ת - ולא רק 'ענין נוסף' בעלמא!"

"הנושאים עולים לסדר היום הציבורי הן אצל המבוגרים והן אצל ילדיהם."

על החתום המנהל ר.ו.

קטע מתוך מכתב שני:

"לאחר שלוש שנים שזכיתי ללמד את החוברת החשובה 'סודות דרך ארץ' - החוברת שמלמדת את הילד להתנהג בדרך ארץ, הן בהתחשבות ברגשות הזולת, והן בכיבוד אב ואם. נראה שהחוברת משרישה יראת שמים ומידות טובות וללא ספק ניכר שיפור גדול לכלל התלמידים."

על החתום המחנך י.פ.

קטע מתוך מכתב שלישי:

"עם פתיחת שנת הלימודים הנוכחית, הנני בא בזאת להביע רחשי הוקרה והערכה לפועלכם למען תשב"ר. השתוממתי והופתעתי כשישבתני עם אנשי הצוות על תכנון המערכת של לימודי אה"צ, וכולם פה אחד, בדעה אחת, שהשיעור האיכותי והחינוכי במשך השבוע הינו פרי מעשה ידכם. וכאשר מדובר בשיעור של אה"צ, קל וחומר שהדבר מביא תועלת רבה!"

"אברככם, שתזכו שיפוצו מעינותיכם חוצה, לרוות נחת מיגיע כפכם להנחלת תורה ומידות טובות בליבותיהם הרכים של צעירי הצאן"

"בשם המלמדים, הילדים וההורים. תודה! בהוקרה ובברכה"

על החתום הרב שלום קמינר, מפקח הארגון הארצי 'בית ועד למחנכים'

לאור האמור, יש עדיין אפשרות להצטרף לתכנית של מכון אהבת אמת, לשנת הלימודים הנוכחית, תשע"א. על מנת להצטרף, התקשרו ל02-5671812, באינן מענה אפשר להשאיר הודעה

מה ההבדל בין 'סקר' לבין 'תמונת מצב'? סקר בוחן חלק קטן מהנתונים, וממנו משליכים מסקנות על השאר. אבל תמונת מצב מאבחנת את המצב האמיתי בכללותו. ללא ספק, תוצאות תמונת מצב עדיפות לאין ערוך להערכות שעולות מסקר.

בשנים האחרונות, מידי תחילת שנה, נהגנו לפרסם את "הסקר השנתי" שערכנו במוסדות החינוך השותפים לתוכנית הלימוד בעניינים שבין אדם לחברו. אבל השנה אנחנו שמחים להציג לא 'סקר' אלא 'תמונת מצב' עדכנית עליה עמלנו מאז אמצע חורף תש"ע ועד לסוף השנה - היינו 2/3 משנת הלימודים.

תמונת המצב מתייחסת ל-5000 תלמידים, שמתפרסים על רוב הכיתות והשנתונים. הנתון המרכזי שעולה מהבדיקה - ושאותו חשוב לנו להציג בפני הקוראים הנכבדים - היא העובדה הברורה שברוב הכיתות שהשתתפו בתוכנית ניתן להצביע על מהפך בכל הנוגע לתפיסה של העניינים שבין אדם לחברו, ולשיפור משמעותי ביותר בהתנהגות בתחום זה.

למעשה היה ראוי שנפרט את כל המוסדות שהשתתפו בתוכנית, ונעניק למחנכים שבכל מוסד ומוסד את ההוקרה לה הם ראויים באמת. כי בסופו של דבר; מי שמיישם את התוכנית בשטח הם ציבור המחנכים, המפקחים והמנהלים. אלא שאין בכוונתנו להוציא כעת חוברת רחבה על הנושא, ולפיכך ניאליץ להצטמצם בהתאם לגבולות דף בגודל A4...

* * *

הנה המוסדות שהצטיינו בשנת הלימודים תש"ע (לפי סדר א"ב): ארחות איש (הר נוף ירושלים); בניהו (נתיבות); דרכי אבות - צאנז (נתינה); חניכי הישיבות (ביתר); חפץ חיים (סנהדריה, ירושלים); יקירי ירושלים (י"ם); יקירי ישראל (ירושלים); מגן אבות (בית שמש); מסילת ישרים (ירושלים); תורת חיים (רכסים); קרעטשניף (רחובות).

ברשימת המוסדות שרק חלק מכיתותיהם השתתפו בתוכנית נכללים שלושה: דרכי איש (ביתר); דרכי נועם (בית שמש); דרכי שלום (אלעד).

והנה שתי מוסדות לבנות שראויים לציון מיוחד: תפארת בנות - ביתר. נתיבות משה - המסילה - אשקלון.

כל המוסדות שמנינו הגיעו להישג המשמעותי, לאחר התגייסות אנשי הצוות בהשקעה רבתי מתוך מודעות לחשיבות של נושא בין אדם לחברו בחיינו. אך דומה שניתן להצביע על שניים מהמוסדות בהם השקיעו הרבה מעבר למצופה ובהתלהבות ניכרת ומיוחדת! הלא הם: ארחות איש - הר נוף ירושלים, וחניכי הישיבות - ביתר.

ישר כח לכל המוסדות ולכל המחנכים ושכרם כפול מן השמים. אין ספק שבהשקעה זו הם מקרבים את הגאולה, ובונים את בית המקדש שנחרב בעוון שנאת חינוס.